

ČARNOGURSKÝ|ULC PRO BONO

12/2015

1. PROTITERORISTICKÝ BALÍK ZÁKONOV

Vládny balík protiteroristických opatrení sa dotkol viacerých zákonov. Jeho prijatím sa podľa vlády Slovenskej republiky zefektívni boj proti terorizmu. Novela definuje trestný čin terorizmu, zaviedla osobitnú maximálnu dobu zadržania pri trestných činoch terorizmu a posilnila právomoci Policajného zboru SR a spravodajských služieb. S uvedenými zmenami, ako aj s ďalšími prijatými zmenami Vás oboznámime v našom článku.

2. ZMENY V ZMENKOVÝCH SPOROCH

Novelou viacerých civilných právnych predpisov došlo k zavedeniu zmien, cieľom ktorých je ochrana spotrebiteľa v súdnych konaniach. Zavedené zmeny majú zamedziť, aby ďalej nedochádzalo k zneužitiu niektorých právnych inštitútov (napr. zmenky) proti spotrebiteľom a zabezpečiť, aby nedochádzalo ďalej k vydávaniu rozsudkov, ktoré potvrdzujú nároky veriteľov dosahujúce príslušenstvo vo výške dosahujúcej úzeru.

3. ZÁKON O ŠTATUTÁRNOM AUDITE

Nový zákon vychádza z európskej smernice. Zmeny sa týkajú predovšetkým subjektov verejného záujmu, rozšírenia ich povinností, vnútornej organizácie a zvýšenia nezávislosti štatutárnych auditorov a auditorských spoločností a zabezpečenie systému vnútornej kontroly štatutárnych auditorov a auditorských spoločností.

4. NOVELA ZÁKONA O MEDIÁCI

Novela zákona o mediácii transponuje európsku smernicu. Na účel transpozície smernice najmä definuje spotrebiteľský spor na účely mediácie, precizuje povinnosti mediátora a mediačného centra, upravuje odmeňovanie mediátorov, precizovanie požiadavky odbornej prípravy a odbornej skúšky mediátora a jeho ďalšieho vzdelávania a precizuje výkon mediácie.

5. ZÁKON O MIESTNOM POPLATKU ZA ROZVOJ

Narastajúca výstavba najmä vo väčších mestách Slovenska vyvoláva potreby budovania ďalšej infraštruktúry, čo predstavuje tlak na výdavky v rozpočtoch jednotlivých samospráv. Niekedy sa objavuje nátlak na rôzne subjekty, ktorý nie je vždy v súlade s právnym poriadkom a zásadami výkonu verejnej správy. Nový zákon bol prijatý z dôvodu verejného záujmu, aby daná oblasť dostala aspoň rámcovú právnu úpravu, ktorá ustanoví základné pravidlá pre zavedenie finančného nástroja pre samosprávu, jeho správy, vyberania a platenia.

6. NOVELA ZÁKONA O PLATOBNÝCH SLUŽBÁCH

Účelom prijatia novely zákona o platobných službách je najmä ustanoviť základné požiadavky pre transparentnosť poplatkov účtovaných poskytovateľmi platobných služieb v súvislosti s platobnými účtami, vytvoriť základné pravidlá pre presun platobných účtov na vnútroštátnej úrovni, posilniť a zjednodušiť zapojenie spotrebiteľov do trhu s platobnými účtami. Novela by mala zlepšiť postavenie spotrebiteľa na platobnom trhu.

PROTITERORISTICKÝ BALÍK ZÁKONOV

Zákonom č. 444/2015 (ďalej len „nove-la“) bolo novelizovaných celkovo 16 zá-konov. Novela nadobudla **účinnosť dňa 1. januára 2016**. Účelom prijatia nove-ly bolo podľa vlády Slovenskej republi-ky vytvorenie zákonných predpokladov pre účinnejší boj proti terorizmu. Návrh novely bol prijatý v skrátrenom legisla-tívnom konaní a po jej schválení bola novela vrátená prezidentom Slovenskej republiky do NR SR. Dôvodom na vráte-nie novely prezidentom Slovenskej repu-bliky bola skutočnosť, že nie je dôvod na prijatie novely v skrátrenom legislatív-nom konaní a skutočnosť, že niektoré zmeny sú nad rámec boja proti teroriz-mu. Po vrátení prezidentom Slovenskej republiky bola novela schválená v NR SR **dňa 21. decembra 2015**.

činoch mohol byť agentom len prísluš-ník Policajného zboru. Uvedená zmena bola zavedená novelou **ustanovenia § 10 ods. 20. Pôsobnosť špecializova-ného trestného súdu** sa novým znením **ustanovenia § 14 písm. j) a k)** rozšírila aj na trestné činy terorizmu. Na zákla-de ustanovenia § 16 ods. 5 sa súčasne zúžil rozsah agendy okresných súdov v sí-dle kraja. Predmetné ustanovenie upra-vuje, že konanie začaté pred dňom 1. ja-nuárom 2016 sa dokončí na príslušnom okresnom súde v sídle kraja podľa pred-pisov účinných do dňa 31. decembra 2015.

Vložené **ustanovenie § 71 ods. 2** za-viedlo **výnimku z väzobných dôvodov** upravených ustanovením § 71 ods. 1. Po novom bude môcť byť **obvinený vzatý do väzby aj bez splnenia podmienok ustanovenia § 71 ods. 1, ak je trestne stíhaný pre trestné činy terorizmu**, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedču-jú tomu, že skutok, pre ktorý bolo za-čaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený. Z uvedených dôvodov môže byť obvinený aj opätovne vzatý do väz-by a podľa nového znenia **ustanovenia § 76a** môže byť pri trestnom stíhaní pre trestný čin terorizmu predĺžená le-hota väzby, ktorá celkovo nesmie pre-siahnuť 60 mesiacov.

Výnimka z väzobných dôvodov

Trestný zákon **Zákon č. 300/2005 Z. z.** Trestný zákon bol novelizovaný v dvoch ustanoveniach. Vložené **ustanovenie § 140b** definuje trestné činy terorizmu. **Trestné činy ter-orizmu** podľa uvedeného ustanovenia sú trestný čin založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny podľa § 297, trestný čin terorizmu a nie-ktorých foriem účasti na terorizme po-dľa ustanovenia § 419, zločin spáchaný členom teroristickej skupiny a zločin spáchaný z osobitného motívu podľa § 140 písm. e). Dôvodom definovania trestných činov terorizmu je jeho pou-žitie v iných zákonoch, ako napríklad v Trestnom poriadku alebo zákone o Po-licajnom zbore. Ďalšou zmenou je **zvý-šenie trestnej sadzby** pri trestnom čine založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny podľa ustanovenia § 297 **z 8 na 10 rokov** trestu odňatia slobody. Uvedenou zmenou sa predmetný trestný čin presunul do kategórie **ob-zvlášť závažných zločinov**. Sadzba ostat-ných trestných činov uvedených v novo zavedenom ustanovení § 140b sa nove-lou nemení.

Novela zaviedla osobitný postup v sú-vislosti s **nahradením väzby** pri trest-ných činoch terorizmu. Podľa nového znenia **ustanovenia § 80**, ak je obvine-ný stíhaný pre trestné činy terorizmu, možno **záruku alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad**, len ak to odôvodňujú vý-nimočné okolnosti prípadu. Obdobne je možné podľa ustanovenia § 81 prijať **pe-ňažnú záruku**.

Nahradenie väzby

Trestný poriadok Novela zaviedla v **zákone č. 301/2005 Z. z.** Trestnom poriadku niekoľko zmien. Po novom môže byť **agentom** iná osoba ako príslušník Policajného zboru aj pri trestných činoch terorizmu. Uvedená vý-nimka doteraz platila len pri trestných činoch korupcie, pri ostatných trestných

Jedným z hlavných dôvodov prijatia novely bola úprava **osobitnej maximálnej doby zadržania pri trestných činoch terorizmu**. Predchádzajúca právna úpra-va ustanovenia § 85 ods. 4 upravovala len všeobecnú maximálnu dobu zadrža-nia a obmedzenia osobnej slobody podo-zrivej osoby a v ustanovení § 86 ods. 1

Osobitná maximálna doba zadržania

všeobecnú maximálnu dobu zadržania obvineného policajtom. V oboch prípadoch bola doba 48 hodín. Po novom je okrem uvedenej doby upravená aj **osobitná doba pri trestných činoch terorizmu, a to 96 hodín**. Novela tiež zaviedla novým znením **ustanovenia § 504 ods. 3** osobitnú lehotu zadržania pri trestných činoch terorizmu v rámci extradičného konania, a to do **96 hodín**. Uvedené právne úpravy boli prijaté vzhľadom na zavedenie osobitnej lehoty zadržania pri trestných činoch terorizmu **ústavným zákonom č. 427/2015 Z. z.**

Vypočutie svedka Vzhľadom na špecifické okolnosti trestného konania o trestných činoch terorizmu boli tiež vykonané úpravy, týkajúce sa **vypočutia svedka**. V zmysle nového znenia **ustanovenia § 125 ods. 3** nie je po novom možné použiť **konfrontáciu** v prípade svedka v trestnom konaní vedenom pre trestné činy terorizmu. Možnosť vypočutia svedka, ktorý sa z vážnych dôvodov nemôže dostaviť na výsluch, pomocou technických zariadení určených na prenos zvuku a obrazu sa novým znením **ustanovenia § 134 ods. 3** rozšírilo aj vo vzťahu k trestným činom terorizmu.

Vypočutie svedka v trestnom konaní vedenom pre trestné činy terorizmu po novom za ustanovených podmienok patrí medzi **neopakovateľné úkony**. Ustanovenie § 135 novela doplnila odsekom 6, podľa ktorého ak je ako svedok v trestnom konaní vedenom pre trestné činy terorizmu vypočúvaná osoba, ktorá vo svojej výpovedi uviedla podstatné skutočnosti pre objasnenie skutku alebo zistenie jeho páchatela, a hrozí nebezpečenstvo, že v ďalšom priebehu trestného stíhania bude opakovanie jej výsluchu zmarené alebo podstatne sťažené, **považuje sa jej výsluch za neopakovateľný úkon**; ustanovenie ods. 3 o spôsobe vedenia výsluchu svedka sa použije primerane. Uvedené ustanovenie bude mať osobitný význam v konaní pred súdom, kedy už nebude možné vykonať neopakovateľný úkon, teda vypočutie svedka.

Oprávnenia Slovenskej informačnej služby Ďalšou novelou je novela **zákona č. 46/1993 Z. z.** o Slovenskej informačnej službe. Oprávnenie na obmedzenie základných práv a slobôd Slovenskou

informačnou službou novela precizovala novým znením **ustanovenia § 1 ods. 4**. Podľa nového znenia uvedeného ustanovenia základné práva a slobody možno činnosťou informačnej služby obmedziť len v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na zabezpečenie bezpečnosti štátu, ochrany vnútorného poriadku alebo na ochranu práv a slobôd iných.

Novela rozšírila úlohy Slovenskej informačnej služby. Podľa nového znenia **ustanovení § 2 ods. 1 písm. e) až h) Slovenska informačná služba získava, sústreďuje a vyhodnocuje informácie o (1) terorizme, vrátane informácií o účasti na terorizme, jeho financovaní alebo podporovaní, (2) politickom a náboženskom extrémizme, extrémizme prejavujúcom sa násilným spôsobom a škodlivom sektárskom zoskupení, (3) aktivitách a ohrozeniach v kybernetickom priestore, ak ohrozujú bezpečnosť štátu a (4) nelegálnej medzinárodnej preprave osôb a migrácii osôb. Doterajšie písmená e) a f) sa označujú ako písmená i) a j).**

Podľa nového **ustanovenia § 2 ods. 8**, ak o to informačná služba požiada, **sú štátne orgány a inštitúcie**, ktorým informačná služba poskytla informácie podľa ods. 5 a 6, teda informácie potrebné v činnosti predmetných štátnych orgánov, okrem orgánov činných v trestnom konaní, **povinné zaslať informačnej službe písomné vyjadrenie k spôsobu využitia poskytnutej informácie a o spôsobe vyhodnotenia poskytnutej informácie** na základe ich vlastných poznatkov alebo výsledkov ich vlastnej činnosti, najmä či sa takáto informácia potvrdila a v akom rozsahu, a to bezodkladne po vyhodnotení poskytnutej informácie; vyjadrenie o spôsobe vyhodnotenia poskytnutej informácie Policajný zbor poskytuje v rozsahu, ktorý neohrozuje operatívno-pátraciu činnosť Policajného zboru. Po novom tiež ten, kto vykonáva monitorovanie priestoru prístupného verejnosti, je podľa doplneného znenia **ustanovenia § 17 ods. 7** povinný na základe písomnej žiadosti poskytnúť informačnej službe **videozáznam alebo audiozáznam vyhotovený pri takomto monitorovaní**, ak je tento zá-

znam potrebný na účel ochrany bezpečnosti štátu.

Novými informačno-operatívnymi prostriedkami podľa novelizovaného ustanovenia § 11 sú (1) legenda, (2) zámena veci a (3) predstieraný prevod veci. Definovanie uvedených pojmov a ich použitie upravujú doplnené ods. 7 až 12 v § 11. Doterajší odsek 7 sa označuje ako odsek 13.

Súdny zákaz
prevádzkovať
internetové portály

Novým oprávnením Slovenskej informačnej služby je možnosť **navrhnuť súdu, aby zakázal prevádzku internetových portálov, ktoré propagujú terorizmus, extrémizmus, alebo sekty**. Oprávnenie bolo zavedené novým **ustanovením § 16a**. Podľa uvedeného ustanovenia právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá prevádzkuje webové sídlo alebo poskytuje doménové meno, je povinná na základe príkazu súdu vydaného na základe žiadosti informačnej služby zamedziť prevádzku webového sídla alebo prístup na doménové meno, ak prevádzkou takéhoto webového sídla alebo doménového mena dochádza k šíreniu myšlienok podporujúcich alebo propagujúcich terorizmus, politický alebo náboženský extrémizmus, extrémizmus prejavujúci sa násilným spôsobom alebo škodlivé sektárske zoskupenia.

Žiadosť o vydanie príkazu podľa predchádzajúceho odseku musí obsahovať (1) označenie osoby, ktorá je povinná zamedziť prevádzku webového sídla alebo prístup na doménové meno, (2) údaje o webovom sídle alebo o doménovom mene, prevádzka ktorého alebo prístup ku ktorému má byť zamedzený, (3) údaje o rozsahu a lehote zamedzenia prevádzky webového sídla alebo prístupu na doménové meno a (4) odôvodnenie potreby zamedzenia prevádzky webového sídla alebo prístupu na doménové meno.

Na základe žiadosti vydá súd príkaz. **Príkaz súdu** musí byť vydaný v písomnej forme a musí obsahovať (1) označenie súdu, ktorý príkaz vydal, (2) označenie osoby, ktorá je povinná zamedziť prevádzku webového sídla alebo prístup na doménové meno, (3) údaje o webovom sídle alebo o doménovom mene, prevádzka ktorého alebo prístup ku kto-

rému má byť zamedzený, (4) údaje o rozsahu a lehote zamedzenia prevádzky webového sídla alebo prístupu na doménové meno a (5) odôvodnenie potreby zamedzenia prevádzky webového sídla alebo prístupu na doménové meno. Informačná služba doručí príkaz osobe, ktorá je povinná zamedziť prevádzku webového sídla alebo prístup na doménové meno do vlastných rúk a preukázateľne ju oboznámi s neutajovanou časťou obsahu tohto príkazu. **Proti príkazu súdu nie je prípustný opravný prostriedok.**

Nové oprávnenia má tiež Policajný zbor. **Policajť je po novom oprávnený zaistiť osobu pred zistením jej totožnosti podľa ustanovenia § 18, ak sa nachádza na mieste, na ktorom hrozí teroristický útok alebo na mieste, kde došlo k teroristickému útoku.** Uvedené oprávnenie má podľa vloženého **písm. f) v § 19 ods. 1**. Doterajšie písmená g) a h) sa označujú ako písmená h) a i). Podľa doplneného znenia **ustanovenia § 19 ods. 4** možno zaistiť osobu **na maximálne 48 hodín**, ak ide o zaistenie osoby podľa ustanovenia § 19 ods. 1 písm. f) v súvislosti s trestnými činmi terorizmu alebo o zaistenie osoby podľa ustanovenia § 19 ods. 1 písm. g). Ide o prípady, ak sa osoba nachádza na mieste trestného činu bezprostredne po jeho spáchaní a je potrebné zistiť jej súvislosť s trestným činom (§ 19 ods. 1 písm. f), alebo ak sa osoba nachádza v priestore, v ktorom sa zakročuje pod jednotným velením proti nebezpečnému páchatelovi a použitie výzvy na preukázanie totožnosti môže ohroziť život alebo zdravie zakročujúceho policajta alebo osôb nachádzajúcich sa v tomto priestore (§ 19 ods. 1 písm. g).

Ak ide o zaistenie osoby podľa ustanovenia § 19 ods. 1 písm. f) v súvislosti s trestnými činmi terorizmu alebo o zaistenie osoby podľa ustanovenia § 19 ods. 1 písm. g), nové znenie ustanovenia § 19 ods. 4 určuje **maximálnu dobu zaistenia 48 hodín**. Ide o výnimku zo všeobecnej maximálnej 24 hodinovej lehoty zaistenia.

V súvislosti s prehliadkou motorového vozidla **pribudli policajtom dôvody na vykonanie prehliadky dopravného pro-**

Oprávnenia
Policajného zboru

striedku. Ide o nasledovné dôvody (1) pátranie po nezvestnej osobe, (2) pátranie po jadrových alebo iných rádio-aktívnych materiáloch, vysokorizikových chemických látkach a vysoko rizikových biologických agensoch a toxínoch a (3) kontrolu pri odhaľovaní neoprávneného prechodu štátnej hranice alebo neoprávneného pobytu.

V súvislosti s kontrolou dopravných prostriedkov sú po novom policajti oprávnení tiež **kontrolovať prostriedky inej hromadnej dopravy**. Predchádzajúce znenie ustanovenia § 24 priznávalo policajtom oprávnenie vykonávať prehliadku lietadla, nové znenie predmetného ustanovenia umožňuje vykonať aj prehliadku inej hromadnej dopravy, napríklad lodí, autobusov a podobne.

Ďalším novým oprávnením policajta, je oprávnenie **uzatvoriť verejne prístupné miesta**, ak na verejne prístupnom mieste hrozí teroristický útok alebo ak došlo k teroristickému útoku. Uvedené oprávnenie je zakotvené novým **ods. 3 v § 28**. Podľa nového znenia **ustanovenia § 58** sú policajti oprávnení **použiť zásahovú výbušku** nielen v uzavretom priestore ako doteraz, ale **aj v otvorenom priestore** a podľa nového znenia **ustanovenia § 61a** budú môcť použiť **špeciálne strelivo aj policajti, ktorí nezakročujú pod jednotným velením**. Špeciálne donucovacie prostriedky a špeciálne zbrane budú oprávnení podľa nového znenia použiť nielen príslušníci služby osobitného určenia, ale všetci policajti. Na plnenie úloh Policajného zboru môžu byť podľa nového znenia **ustanovenia § 70 ods. 1** vyčlenení aj colníci.

Podobne ako v prípade nezvestných osôb je Policajný zbor po novom **oprávnený zisťovať prevádzkové a lokalizačné údaje aj u hľadaných osôb** za podmienky, že pátranie po nich sa vykonáva na základe už právoplatného rozhodnutia súdu. Policajný zbor je po novom tiež oprávnený využiť pri pátraní **dialkový, nepretržitý a priamy prístup do informačného systému právnických osôb a fyzických osôb, ktoré prevádzkujú elektronické komunikačné siete alebo poskytujú elektronické komunikačné služby**. Uvedené zmeny boli za-

kotvené novým znením ustanovenia § 76 ods. 4 a 5. Na účely pátrania bola novým ustanovením § 81b definovaná hľadaná osoba a nezvestná osoba. **Hľadanou osobou** sa na rozumie fyzická osoba, u ktorej je daný niektorý zo zákonných dôvodov na obmedzenie osobnej slobody, miesto jej pobytu nie je známe a po tejto osobe je vyhlásené pátranie. **Nezvestnou osobou** sa rozumie fyzická osoba, ktorej nezvestnosť je oznámená Policajnému zboru, nie je páchatelom trestného činu, môže byť ohrozená na živote alebo zdraví a miesto jej pobytu nie je známe.

Ďalšou spravodajskou službou, ktorej oprávnenia boli novelou posilnené je **Vojenské spravodajstvo**. Činnosť Vojenského spravodajstva upravuje **zákon č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve**. Novela zmenou **ustanovenia § 2** pridala ďalšie úlohy, ktoré plní Vojenské spravodajstvo. Okrem doterajších úloh Vojenské spravodajstvo po novom získava, sústreďuje a vyhodnocuje informácie zamerané na (1) financovanie alebo podporovanie terorizmu, kybernetický terorizmus, vlastizradu, sabotáž a záškodníctvo, (2) politický extrémizmus alebo náboženský extrémizmus, extrémizmus prejavujúci sa násilným spôsobom a škodlivú propagandu, ak súčasne ohrozuje plnenie úloh ozbrojených síl a extrémizmus profesionálnych vojakov, (3) škodlivé sektárske zoskupenia, ak ohrozujú plnenie úloh ozbrojených síl a škodlivé sektárske zoskupenia profesionálnych vojakov, (4) organizovanú trestnú činnosť a trestnú činnosť proti obrane Slovenskej republiky, (5) nelegálne obchodovanie s výrobkami obranného priemyslu, so zbraňami hromadného ničenia alebo s položkami dvojakého použitia a (6) nelegálnu medzinárodnú prepravu osôb.

Na základe nového **ods. 6 v § 2**, ak o to Vojenské spravodajstvo požiada, sú štátne orgány a inštitúcie, ktorým Vojenské spravodajstvo poskytlo informácie podľa ustanovenia § 2 ods. 4 a 5, okrem orgánov činných v trestnom konaní, povinné zaslať Vojenskému spravodajstvu písomné vyjadrenie k spôsobu využitia poskytnutej informácie a o spôsobe vyhodnotenia poskytnutej informácie na základe ich vlastných poznatkov alebo

Oprávnenia vojenského spravodajstva

výsledkov ich vlastnej činnosti, najmä či sa takáto informácia potvrdila a v akom rozsahu, a to bezodkladne po vyhodnotení poskytnutej informácie; vyjadrenie o spôsobe vyhodnotenia poskytnutej informácie Policajný zbor poskytuje v rozsahu, ktorý neohrozuje operatívno-pátraciu činnosť Policajného zboru.

Na čele Vojenského spravodajstva je po novom **riaditeľ Vojenského spravodajstva**. Riaditeľ je za výkon svojej funkcie a za plnenie úloh Vojenského spravodajstva zodpovedný ministrovi. Minister vymenúva do funkcie a odvoľáva z funkcie riaditeľa. Do účinnosti novely bol na čele Vojenského spravodajstva minister obrany. Uvedená zmena bola zavedená novým znením ustanovenia § 3 ods. 1.

Podobne ako pri Slovenskej informačnej službe boli zavedené nové **informačno-operatívne prostriedky** aj vo Vojenskom spravodajstve. Novými informačno-operatívnymi prostriedkami podľa **ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) a e)** sú **zámena vecí a predstieraný prevod vecí**. Ich použitie je upravené novými ods. 7a 8 v § 11.

Monitorovanie telefonického hovoru obvineného alebo odsúdeného

Nové oprávnenia vznikli aj **ústavom na výkon väzby a ústavom na výkon trestu odňatia slobody**. Podľa novelou zmeneného **zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody** a **zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby** je ústav pri výkone trestu odňatia slobody alebo výkonu väzby oprávnený **monitorovať a zaznamenávať obsah telefonického hovoru obvineného alebo odsúdeného za účelom plnenia úloh na úseku boja proti terorizmu a organizovanému zločinu**, zabrániť mareniu účelu výkonu trestu odňatia slobody, odhaľovania a objasňovania trestných činov a zabezpečenia ochrany verejného poriadku a bezpečnosti v objektoch, ktorých ochranu zabezpečuje zbor; uvedené sa nevzťahuje na telefonovanie obvineného alebo odsúdeného s jeho obhajcom. Ústav uchováva záznamy telefonického hovoru počas 12 mesiacov.

Povinná osoba je podľa nového znenia ustanovenia **§ 16 ods. 2 zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti**

a o ochrane pred financovaním terorizmu povinná zdržať neobvyklú operáciu pred oznámením finančnou spravodajskou jednotkou najviac **na 120 hodín**, oproti predchádzajúcim 48 hodinám a po oznámení finančnou spravodajskou jednotkou najviac **na 72 hodín**, oproti predchádzajúcim 24 hodinám.

Novela tiež zaviedla osobitnú maximálnu **dobu zadržania** podľa **zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkaní** rozkaze. Všeobecná maximálna doba zadržania vyžiadanej osoby podľa **ustanovenia § 13 ods. 2** je 48 hodín, novela zaviedla osobitnú maximálnu dobu pri trestných činoch terorizmu **96 hodín**. Po uplynutí uvedenej doby je prokurátor povinný osobu prepustiť alebo v uvedenej lehote podať súdu návrh na jej vzatie do predbežnej alebo vydávacej väzby.

Podľa nového **ods. 6 v § 7 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov** môže občan Európskej únie vycestovať z územia Slovenskej republiky cez vonkajšiu hranicu iba s platným preukazom totožnosti alebo s platným cestovným pasom. Rodinný príslušník občana Únie môže vycestovať z územia Slovenskej republiky cez vonkajšiu hranicu iba s platným cestovným pasom.

Zmena zákona o pobyte cudzincov

Nové ods. 5 a 6 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov upravujú, že **policajný útvar zamietne vycestovať cez vonkajšiu hranicu občanovi Európskej únie, ak sa nepreukáže platným preukazom totožnosti alebo platným cestovným pasom alebo rodinnému príslušníkovi občana Únie, ak sa nepreukáže platným cestovným pasom**. Policajný útvar zamietne vycestovať cez vonkajšiu hranicu občanovi Európskej únie alebo rodinnému príslušníkovi občana Európskej únie, **ak existuje dôvodné podozrenie, že sa v zahraničí zúčastní bojovej alebo inej činnosti** v prospech organizovanej ozbrojenej skupiny alebo ak je to nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných.

Okrem uvedených zákonov bol novelizovaný aj **zákon č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka**, **zákon č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže**, **zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štá-**

Súvisiace novelizácie

ZMENY V ZMENKOVÝCH SPOROCH

Dňa 15. decembra 2015 bola schválená novela zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení (ďalej len „OSP“), novela zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového v platnom znení (ďalej len „zmenkový zákon“), aj novela zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v platnom znení, ktorými sa zaviedli zmeny súvisiace s problematikou žalôb týkajúcich sa nárokov zo zmenky alebo šeku a exekučných konaní na podklade zmienek a zmenkových platobných rozkazov ako exekučných titulov.

Ako uvádza dôvodová správa, doterajšia právna úprava, ako aj legislatíva EÚ a judikatúra Európskeho súdneho dvora upravuje povinnosť súdov z úradnej povinnosti (ex offo) prihliadať vždy na ochranu spotrebiteľa, v súdnej praxi je táto povinnosť často krát prehliadaná. Európska komisia vyslovila názor, že smernica 87/102/EHS nezakazuje používanie zmienek v spotrebiteľských zmluvách, ale zo znenia jej článku 9 jednoznačne vyplýva, že členské štáty môžu povoliť ich používanie v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa v takýchto situáciách. Vhodnou ochranou spotrebiteľa v zmysle článku 9 uvedenej smernice je preto potrebné chápať celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa, ako vyplýva z predpisov práva Únie a judikatúry Súdneho dvora, a zahŕňa preto aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offo skúmať nekalosť zmluvných podmienok.

Vyššie uvedené princípy v zmenkovom zákone výslovne upravené nie sú, hoci vyplývajú z iných právnych predpisov (zákon č. 250/2007 Z. z.). V dôsledku toho mali sudy na uvedenú vec rôzne právne názory a preto aj v mnohých prípadoch dochádzalo k priznaniu nárokov zo zmienek, ktoré v skutočnosti

pochádzali zo spotrebiteľských zmlúv. V konaniach sa nijako neprihliadlo na ochranu spotrebiteľa, na zákaz neprijateľných zmluvných podmienok a dokonca boli priznávané neprimerane vysoké úroky, odkazuje dôvodová správa.

Súčasnú zmenu ust. § 79 upravujúce návrh na začatie konania sa za doplnia novými odsekmi. Podľa doplneného odseku 3 ak ide o žalobu, ktorou sa uplatňuje nárok zo zmenky alebo šeku proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, žalobca je povinný opísať aj rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu so žalovaným, a ak ide o žalobcu, ktorý svoje právo preukazuje nepretržitým radom indosamentov, skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu jeho právnych predchodcov so žalovaným. K žalobe sa pripojí zmenka alebo šek a ďalšie listiny potrebné na uplatnenie práva z nich. Ak zmenka alebo šek boli vystavené na zabezpečenie záväzkov z písomnej zmluvy, pripojí sa k žalobe aj táto zmluva.

V zmysle doplneného odseku 4 ak nie je dokázaný opak, platí, že nárok zo zmenky alebo šeku proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

Ako uvádza dôvodová správa, účelom doplnenia predmetného ustanovenia je umožniť súdu zistiť, či je potrebné uplatniť osobitnú ochranu žalovanému, ktorý je spotrebiteľom. Aj právny nástupca remitenta je povinný preukazovať skutočnosti týkajúce sa pôvodného právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla, keďže podľa osobitných predpisov je súd povinný prihliadať napr. na neprijateľné zmluvné podmienky z úradnej povinnosti. Uvádzaný odsek 4 zavádza vyvrátenú domnienku voči žalovanému, ktorý je fyzickou osobou. Uvedené pravidlá sa použijú aj v prípadoch uplatnenia nárokov zo šeku.

Zmeny Občianskeho súdneho poriadku súvisiace s nárokmi zo zmenky a zmenkovými konaniami

V rámci právnej úpravy týkajúcej sa prípravy pojednávania, ustanovenie § 114 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku sa doplnilo a v prípade, ak ide o vec týkajúcu sa uplatňovania nároku zo zmenky alebo šeku, ktorá vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, **súd žalovaného poučí aj o možnosti uplatňovania námietok podľa osobitného predpisu, konkrétne námietok podľa ust. § 17 zmenkového zákona.**

Prípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku - obnovy konania, sa novelou ust. § 228 odsek 1 **dopĺňa** o písmenom g), podľa ktorého právoplatný rozsudok môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania, **ak bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky** a žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na jeho podklade sa zamietla alebo exekúcia vykonávaná na jeho podklade bolo zastavená, **pretože vyšlo najavo**, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a **nebolo prihladené na (1) neprijateľné zmluvné podmienky, (2) obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo (3) rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom.**

Pokuta pre advokáta v dovolacom konaní

V ust. § 243b ods. 7 Občianskeho súdneho poriadku sa dopĺňa druhá a tretia veta, pričom po novele podľa uvedeného ustanovenia **ak dovolací súd rozhoduje o dovolaní v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom** na základe skoršieho dovolania podaného tým istým dovolateľom, môže dovolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia **poukázať už len na svoje skoršie rozhodnutia**, a ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením týchto skorších rozhodnutí, skonštatovať to a ďalej dôvody už neuvádzať. Ak dovolací súd vo veci podľa prvej vety dovolanie **odmieta ako neprípustné alebo zamieťa ako nedôvodné**, môže uložiť **advokátovi, ktorý dovolateľa zastupoval, pokutu do 500 Eur**. Advokát má proti dovolateľovi postih, ak dovolanie podal na jeho osobitný písomný príkaz.

Účinnosť uvedených zmien

Doteraz uvedené zmeny sa **v zmysle prechodných ustanovení aplikujú aj v prebiehajúcich súdnych konaniach**. Na konania začaté pred dňom účinnos-

ti novely sa použijú predpisy účinné odo dňa účinnosti novely. Ak bol zmenkový platobný rozkaz alebo šekový platobný rozkaz doručený do dňa účinnosti novely, súd postupuje podľa doterajších predpisov. Zmenkový platobný rozkaz alebo šekový platobný rozkaz, ktorý nebol doručený niektorému z odporcov do dňa účinnosti novely, súd vo vzťahu k tomuto odporcovi zruší a nariadi pojednávanie.

Ustanovenie o možnosti uloženia pokuty podľa § 243b ods. 7 sa použije len na dovolania podané po účinnosti tohto zákona.

Právna úprava v ust. § 17 zmenkového zákona sa dopĺňa. Jeho doterajšie znenie ostáva v nezmenenej podobe, avšak po novom, **ak je žalovaným zo zmenky ten, koho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, možno majiteľovi robiť námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom vždy.**

Novelou sa upresnila možnosť vznášania kauzálnych námietok upravenú doposiaľ v osobitných právnych predpisoch týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa. V týchto prípadoch sú prípustné kauzálne námietky vždy.

Doterajší text § 17 aj spolu s doplnených znením sa označuje ako odsek 1 a doplnil sa odsekom 2, podľa ktorého v konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky sa **z úradnej povinnosti prihladne na skutočnosti odôvodňujúce námietky** podľa odseku 1, ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky mohol uplatniť, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

To znamená, že **výslovne sa upravila povinnosť súdu z úradnej moci prihladať na postavenie žalovaného zo zmenky ako spotrebiteľa**, pokiaľ zmenka vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

Po novom sa v súlade s osobitnými predpismi týkajúcimi sa ochrany spotrebiteľa sa upravila **neplatnosť niektorých zmenových alebo šekových pre-**

Novela zmenkového zákona

Neplatné zmenkové prejavy

Zmeny Exekučného poriadku

javov, a to prostredníctvom nového ust. § 3a v článku III zmenkového zákona. Podľa neho sú neplatné zmenkové alebo šekové prejavy urobené v rozpore so zákazom použitia zmenky na zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy podľa osobitných predpisov.

Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v platnom znení sa v súvislosti so zvýšením ochrany spotrebiteľa mení a dopĺňa.

Právna úprava návrhu na vykonanie exekúcie sa v súvislosti s nárokmi zo zmeniek novelizovala. Po novom, na základe doplneného odseku 4 v ust. § 39 sa v návrhu na vykonanie exekúcie na podklade rozhodnutia, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou ustanovila povinnosť oprávneného, aby opísal aj rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu s povinným. Tieto skutočnosti podľa prvej vety je povinný opísať aj oprávnený, ktorý svoje právo preukazuje nepretržitým radom indosamentov. K návrhu na vykonanie exekúcie sa pripoja dôkazy, ktoré tieto skutočnosti osvedčujú.

Účelom predmetnej zmeny bolo podľa dôvodovej správy umožniť súdu zistiť, či je potrebné uplatniť osobitnú ochranu povinnému, ktorý je spotrebiteľom.

Súd je povinný preskúmať žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exe-

kúcie. Po novom, podľa doplneného ustanovenia v § 44 ods. 2 súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne aj vtedy, ak sa navrhuje vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorý bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihladené na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi.

V neposlednom rade, právna úprava podmienok a dôvodov na zastavenie exekúcie sa s poukazom na zvýšenú ochranu spotrebiteľa v ust. § 57 odsek 1 dopĺňa písmenom m). Ide o nový dôvod pre zastavenie exekúcie, podľa ktorého exekúciu súd zastaví, aj v prípade ak rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo vydané v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihladené na (1) neprijateľné zmluvné podmienky, (2) obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo (3) rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom.

V zmysle prechodných ustanovení sa nová právna úprava zohľadňuje aj v prebiehajúcich exekúciách, resp. exekučných konaniach.

Novely uvedených právnych predpisov nadobudli účinnosť dňom vyhlásenia.

ZÁKON O ŠTATUTÁRNOM AUDITE

Zákon č. 423/2016 Z. z. o štatutárnom audite (ďalej len „nový zákon“ alebo „zákon“) nadobudne účinnosť dňa 17. júna 2016. Účelom jeho prijatia je transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2014/56/EÚ (ďalej len „smernica“), ktorou sa mení smernica 2006/43/ES o štatutárnom audite ročných účtovných závierok a konsolidovaných účtovných závierok. Z dôvodu veľkého rozsahu zmien bol prijatý nový zákon, v súčasnosti platný zákon

č. 540/2007 Z. z. o audítoroch, audite a dohľade nad výkonom auditu sa s účinnosťou odo dňa 17. júna 2016 zrušuje.

Na štatutárnych audítorov, audítorské spoločnosti, subjekty verejného záujmu a Úradu pre dohľad nad výkonom auditu sa okrem nového zákona vzťahuje aj nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 537/2014 (ďalej len „nariadenie“) o osobitných požiadavkách týkajúcich sa štatutár-

neho auditu subjektov verejného záujmu a zrušení rozhodnutia Komisie 2005/909/ES (Ú. v. EÚ L 158, 27. 5. 2014).

Predmet úpravy **Predmetom úpravy** nového zákona sú (1) podmienky na výkon štatutárneho auditu, (2) postavenie a činnosť štatutárnych audítorov, auditorských spoločností a asistentov štatutárneho audítora, (3) dohľad nad výkonom štatutárneho auditu (ďalej len „dohľad“), (4) pôsobnosť Slovenskej komory audítorov (ďalej len „komora“) a (4) pôsobnosť Úradu pre dohľad nad výkonom auditu (ďalej len „úrad“).

Nakoľko pojem audit vyjadruje širší obsah, zákon zavedie pojem **štatutárny audit**. Štatutárnym auditom bude overovanie individuálnej účtovnej závierky alebo konsolidovanej účtovnej závierky a overovanie individuálnej výročnej správy alebo konsolidovanej výročnej správy podľa osobitného predpisu alebo na základe rozhodnutia účtovnej jednotky, ktorá nemá povinnosť overovania individuálnej účtovnej závierky alebo konsolidovanej účtovnej závierky a overovania individuálnej výročnej správy alebo konsolidovanej výročnej správy. Okrem uvedeného pojmu zákon definuje aj ďalšie pojmy ako európsky audítor, audítor z tretej krajiny, dohliadaný subjekt a podobne.

Okruh dohliadaných subjektov Nový zákon **rozšíri okruh dohliadaných subjektov** o subjekty verejného záujmu, pričom dohľad nad týmito subjektami bude vykonávať úrad. Z okruhu subjektov verejného záujmu sa **vypustia** (1) účtovné jednotky, ktoré sú subjektmi verejnej správy, okrem vyšších územných celkov a miest, ktoré spĺňajú určené podmienky, (2) obchodníci s cennými papiermi a pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi, ak zostavujú účtovnú závierku podľa Medzinárodných štandardov finančného výkazníctva a (3) účtovné jednotky, ktoré zostavujú konsolidovanú účtovnú závierku, okrem účtovnej jednotky zostavujúcej konsolidovanú účtovnú závierku ústrednej správy, ktorou je Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

Nový zákon **doplňa podmienku zápisu auditorskej spoločnosti**, ktorá je evido-

vaná v inom členskom štáte Európskej únie (ďalej len „členský štát“). Ide o nasledovné podmienky: (1) kľúčový auditorský partner v auditorskej spoločnosti je zapísaný v zozname štatutárnych audítorov, ktorý vedie úrad, (2) auditorská spoločnosť zaplatila úradu zápisné za zápis do zoznamu auditorských spoločností a (3) auditorská spoločnosť má dobrú povesť. Audítor, ktorý získa kvalifikáciu v inom členskom štáte Európskej únie, jeho kvalifikácia sa bude uznávať aj na území Slovenskej republiky a pri uchádzaní sa o licenciu nebude musieť vykonať auditorskú skúšku, ale preveria sa iba jeho znalosti týkajúce sa zákonov a právnych predpisov platných v Slovenskej republike.

Oproti súčasnej právnej úprave boli z ustanovení o pozastavení licencie štatutárnemu audítorovi a auditorskej spoločnosti **vypustené dôvody na pozastavenie licencie**, a to začatie konania o obmedzení alebo pozbavení právnej spôsobilosti alebo začatia trestného konania. Dôvodom je predpokladanie skutočností, ktoré ešte nenastali. **Ak bude štatutárny audítor obmedzený alebo pozbavený právnej spôsobilosti alebo bude odsúdený pre úmyselný trestný čin, bude mu licencia pozastavená.**

Smernica umožňuje **zjednodušiť požiadavky pri výkone štatutárneho auditu**. Komora v súčinnosti s úradom vydá vnútorný predpis, v ktorom určí zjednodušené požiadavky pri výkone štatutárneho auditu, okrem štatutárneho auditu v subjekte verejného záujmu alebo vo veľkej účtovnej jednotke, ktoré bude môcť uplatniť štatutárny audítor alebo auditorská spoločnosť primerane rozsahu a zložitosti činnosti účtovnej jednotky, v ktorej vykonáva štatutárny audit, a to v oblasti (1) vnútorná organizácia štatutárneho audítora alebo auditorskej spoločnosti, (2) auditorská dokumentácia a (3) uplatňovanie medzinárodných auditorských štandardov.

Zákon zavedie takzvaný profesionálny skepticizmus. Štatutárny audítor a auditorská spoločnosť budú v jeho zmysle povinní počas celého výkonu štatutárneho auditu preskúmať skutočnosti, ktoré sú predmetom štatutárneho auditu, **s ostražitosťou voči okolnostiam,**

Auditorská spoločnosť evidovaná v inom členskom štáte

Pozastavenie licencie

Zjednodušenie požiadaviek pri výkone štatutárneho auditu

Profesionálny skepticizmus

ktoré môžu naznačovať možnú nesprávnosť v dôsledku chyby alebo podvodu a kriticky posudzovať dôkazy zistené pri výkone štatutárneho auditu (ďalej len „profesionálny skepticizmus“). Štatutárny audítor a audítorská spoločnosť pri výkone štatutárneho auditu budú musieť pripustiť možnosť významnej nesprávnosti, vrátane podvodu alebo chyby v dôsledku skutočností alebo správania naznačujúceho existenciu takejto nezrovnalosti bez ohľadu na skúsenosti, ktoré majú z minulosti, týkajúce sa čestnosti a integrity manažmentu a osôb poverených riadením a správou auditovaného subjektu. Štatutárny audítor a audítorská spoločnosť budú povinní zachovávať profesionálny skepticizmus najmä pri preverovaní odhadov manažmentu, ktoré sa týkajú oceňovania majetku a záväzkov reálnymi hodnotami, zníženia hodnoty majetku, rezerv a budúcich peňažných tokov relevantných pre schopnosť auditovaného subjektu nepretržite pokračovať vo svojej činnosti.

Nahliadanie do audítorskej dokumentácie

Po novom budú môcť nahliadať do audítorskej dokumentácie okrem súčasných osôb aj (1) fyzické osoby oprávnené vykonávať previerku kontroly kvality zákazky a vykonávať monitoring systému kontroly kvality u štatutárneho audítora alebo audítorskej spoločnosti v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi, (2) členovia dozornej rady komory a (3) členovia disciplinárnej komisie komory

Vnútna organizácia

Oproti súčasnej právnej úprave sa doplnia základné požiadavky na vnútornú organizáciu štatutárnych audítorov a audítorských spoločností. Úprava vnútornej organizácie by mala zabrániť rizikám pre jej nezávislosť. Štatutárny audítor a audítorská spoločnosť budú povinní zaviesť napríklad vhodné politiky a postupy na zabezpečenie toho, aby spoločníci, ako aj členovia správnych orgánov, riadiacich orgánov a dozorných orgánov audítorskej spoločnosti alebo pridruženej spoločnosti, nezasahovali do vykonávania štatutárneho auditu spôsobom, ktorý ohrozuje nezávislosť a objektívnosť štatutárneho audítora, alebo vhodné a účinné organizačné a administratívne opatrenia, ktoré zabráňujú ohrozeniu vlastnej ne-

závislosti a sú zamerané na zistenie, odstránenie alebo riešenie a zverejnenie tohto ohrozenia. Štatutárny audítor a audítorská spoločnosť budú povinní vykonávať ročné hodnotenie systému vnútornej kontroly kvality s cieľom zabezpečiť kvalitu štatutárneho auditu, viesť záznamy o zisteniach z tohto hodnotenia a o navrhovaných opatreniach na zmenu systému vnútornej kontroly kvality. V audítorskej spoločnosti bude za systém vnútornej kontroly kvality zodpovedná osoba, ktorá je štatutárnym audítorom.

Štatutárny audítor a audítorská spoločnosť, ktorí vykonávajú štatutárny audit v subjekte verejného záujmu alebo v obchodných spoločnostiach spĺňajúcich určené kritéria budú môcť poskytovať aj neaudítorské služby ako napríklad vypracovanie daňového priznania, výpočet daní, alebo poradenstvo pri oceňovaní majetku a záväzkov.

Nový zákon doplní možnosť zahľadania disciplinárneho opatrenia a sankcie na základe žiadosti. Úrad na žiadosť štatutárneho audítora, európskeho audítora alebo audítorskej spoločnosti bude môcť zahliadiť uložené disciplinárne opatrenie alebo sankciu, ktoré sú zverejnené v príslušnom zozname, ak preukáže, že počas určenej lehoty mali dobrú povest' a nedopustili sa nového porušenia disciplíny alebo nebolí zistené nedostatky pri výkone štatutárneho auditu po uplynutí (1) jedného roka, ak pôjde o uloženie písomného napomenutia a (2) piatich rokov, ak pôjde o peňažnú pokutu.

Ročný príspevok, ktorého úradu platia subjekty verejného záujmu, obchodné spoločnosti a audítorské spoločnosti bude po novom upravený pevnou sumou nasledovne: (1) Burza cenných papierov v sume 500 Eur, (2) banka, Exportno-importná banka Slovenskej republiky, poisťovňa a zaistovňa v sume 6.000 Eur, (3) pobočka zahraničnej banky, správcovská spoločnosť, pobočka zahraničnej poisťovne a pobočka zahraničnej zaistovne, dôchodková správcovská spoločnosť, doplnková dôchodková spoločnosť v sume 3.000 Eur, (4) Železnice Slovenskej republiky a určené obchodné spoločnosti v sume

Zahľadenie disciplinárneho opatrenia a sankcie

Ročný príspevok

6.000 Eur a (5) audítorská spoločnosť zapísaná v zozname audítorských spoločností v sume 300 Eur.

Registračný poplatok

Registračný poplatok bude po novom platiť štatutárny audítor a audítorská spoločnosť, ktorí predpokladajú v príslušnom roku vykonávať štatutárny audit v subjekte verejného záujmu alebo v určených obchodnej spoločnosti. Pôjde o obchodnú spoločnosť, ktorá od účtovného obdobia, ktorému predchádzajú najmenej 2 po sebe idúce účtovné obdobia, spĺňala najmenej dve z uvedených podmienok, a to: (1) celková suma jej majetku presiahla 170.000.000 Eur, pričom sumou majetku sa rozumie suma zistená zo súvahy v ocenení neupravenom o položky podľa osobitného predpisu, (2) čistý obrat podľa osobitného predpisu presiahol 170.000.000 Eur a (3) priemerný prepočítaný počet zamestnancov v jednotlivom účtovnom období presiahol 2 000. Ak štatutárny audítor a audítorská spoločnosť predpokladajú v príslušnom roku vykonávať štatutárny audit v subjekte verejného záujmu alebo

v uvedenej obchodnej spoločnosti, budú **povinní sa vopred zaregistrovať na úrade do 30. septembra** predchádzajúceho kalendárneho roka a zaplatiť ročný registračný poplatok. Výška ročného registračného poplatku na kalendárny rok je stanovená vo výške **od 1.000 Eur do 35.000 Eur** a je stanovená podľa predpokladaného počtu subjektov verejného záujmu alebo uvedených obchodných spoločností, v ktorých štatutárny audítor a audítorská spoločnosť predpokladá vykonať štatutárny audit.

Štatutárny audítor, audítorská spoločnosť a asistent štatutárneho audítora budú povinní platiť komore členské príspevky a iné peňažné úhrady určené vnútornými predpismi komory. Členské príspevky štatutárneho audítora a audítorskej spoločnosti sa znížia o uhradený ročný príspevok a ročný registračný poplatok.

V súvislosti s novým zákonom bola vykonaná **aj novelizácia zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.**

NOVELA ZÁKONA O MEDIÁCII

Zákonom č. 390/2015 Z. z. (ďalej len „novela“) bol **s účinnosťou odo dňa 1. januára 2016** novelizovaný zákon č. 420/2004 Z. z. o mediácii. Účelom novely je parciálna transpozícia **smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ** o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (ďalej len „Smernica“), ktorá vymedzuje predpoklady nestranného a nezaújatého výkonu mediácie a novým spôsobom definuje štandard alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov v členských štátoch Európskej únie.

Definícia spotrebiteľského sporu

Nové **písm. c) v § 2 ods. 2** zavádza definíciu spotrebiteľského sporu. **Spotrebiteľský spor** je podľa uvedeného ustanovenia spor vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou. Podľa dôvodovej správy k návrhu novely je uvedený pojem potrebné **vykladať extenzívne**, a to s ohľadom

na všetky nároky priamo alebo nepriamo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy.

Novela v ustanovení **§ 4 ods. 2** precizuje **povinnosti mediátora**. Po novom je mediátor povinný (1) pri výkone mediácie dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy a rešpektovať rozhodnutia orgánov verejnej moci, ktoré sa týkajú sporu, ktorý je predmetom mediácie, a o ktorých má alebo musí mať v priebehu mediácie vedomosť, (2) vykonávať svoju činnosť osobne, čestne, svedomito, nezávisle, nestranne, dôsledne, s náležitou odbornou starostlivosťou, a pritom dbať na účelnosť a hospodárnosť výkonu mediácie, (3) správať sa spôsobom, ktorý neznižuje dôstojnosť a vážnosť mediácie, osoby mediátora, osôb zúčastnených na mediácii a osôb prizvaných mediátorom, (4) informovať pred začatím mediácie o svojom postavení v mediácii, o priebehu mediácie, o zásadách, účele a spô-

Povinnosti mediátora

sobe vedenia mediácie, o spôsoboch jej ukončenia, o výške odmeny za vykonanie mediácie a na požiadanie informovať osoby zúčastnené na mediácii o získanom vzdelaní a skúsenostiach, (5) poučiť osoby zúčastnené na mediácii pred začatím mediácie o ich právach, ktoré môžu byť mediáciou dotknuté a o dôsledkoch mediácie, (6) rešpektovať názory osôb zúčastnených na mediácii a vytvárať podmienky pre ich vzájomnú komunikáciu a pre zmierlivé riešenie, ktoré bude zohľadňovať ich záujmy, (7) podpísať dohodu, ktorá je výsledkom mediácie alebo odmietnuť podpísať dohodu, ktorá je výsledkom mediácie, ak je zrejmé, že odporuje zákonu, obchádza zákon alebo sa prieči dobrým mravom; odmietnutie podpisu mediátor vyznačí v zápisnici a na požiadanie vydá osobe zúčastnenej na mediácii písomné potvrdenie o dôvodoch odmietnutia podpisu dohody, ktorá je výsledkom mediácie, (8) osobám zúčastneným na mediácii vyhotoviť potvrdenie o skončení mediácie a osobám prizvaným k mediácii vyhotoviť potvrdenie o účasti na mediácii, ak o to mediátora požiadajú, (9) bez zbytočného odkladu informovať osoby zúčastnené na mediácii o všetkých skutočnostiach, pre ktoré by mohol byť z výkonu mediácie vylúčený, ak so zreteľom na jeho pomer k veci alebo k osobám zúčastneným na mediácii alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezáujmatosti a (10) viesť knihu mediácií a v rámci nej viesť prehľadnú evidenciu mediácií, ktoré vykonáva.

Novela tiež **negatívne vymedzuje povinnosti mediátora**. Mediátor podľa novely **nesmie** (1) sám rozhodovať o spore, ktorý je predmetom mediácie alebo nútiť osoby zúčastnené na mediácii, aby prijali ním navrhované riešenie sporu, (2) vykonať mediáciu v spore, ak v tom istom spore alebo v spore s ním súvisiacom poskytol právne služby, notárske služby alebo poradenstvo a odbornú pomoc inej osobe, ktorej záujmy sú v rozpore so záujmami toho, kto o vykonanie mediácie žiada a (3) vykonať mediáciu v spore, ak sú jeho záujmy alebo záujmy osôb jemu blízkych v rozpore so záujmami osôb, ktoré o vykonanie mediácie žiadajú.

Nárok na odmenu mediátora v prípade spotrebiteľského sporu upravuje doplnené znenie **ustanovenia § 4 ods. 3**. Ak ide o mediáciu spotrebiteľského sporu, **nesmie** podľa uvedeného ustanovenia jej výška závisieť od výsledku mediácie a odmenu mediátora môže spotrebiteľ znášať vo výške neprevyšujúcej 10 % odmeny, najviac však vo výške 20 Eur. Zvyšnú časť odmeny hradí vždy osoba zúčastnená na mediácii, ktorá je dodávateľom alebo jeho právnym nástupcom. Mediátor zapísaný v zozname mediátorov mediačného centra nesmie za výkon mediácie prijímať odmenu alebo akékoľvek výhody od inej osoby ako od mediačného centra, v ktorého zozname je zapísaný.

Novela explicitne upravuje **miesto výkonu mediácie**. Podľa nového **ods. 5 v § 4** vykonáva mediátor mediáciu prevažne v kancelárii, ktorá sa zapisuje do registra mediátorov. Kanceláriou mediátora je aj kancelária v mediačnom centre, v ktorého zozname je zapísaný. Na tento účel je mediátor povinný zriadiť a udržiavať kanceláriu.

Podmienky zápisu mediátora do registra mediátorov sa novelou sprísnil. Po novele musí mediátor spĺňať na zápis do registra mediátorov okrem doterajších podmienok aj podmienku podľa nového znenia **ustanovenia § 8 ods. 2 písm. d) a e)**, teda je povinný mať **osvedčenie o úspešnom absolvovaní odbornej prípravy mediátora a vykonaní odbornej skúšky** mediátora, nie staršie ako šesť mesiacov od vykonania skúšky a nesmie byť podľa zákona o mediácii inak ako na vlastnú žiadosť vyčiarknutý z registra mediátorov. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) podľa nového **ustanovenia § 8 ods. 5 písm. g) vyčiarkne mediátora** z registra mediátorov aj ak opakované v období jedného roka poruší zákon alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom závažným spôsobom.

Vyčiarknutie mediačného centra z registra mediačných centier upravuje doplnené znenie ustanovenia § 8 ods. 7. Podľa uvedeného ustanovenia ministerstvo vyčiarkne z registra mediačných centier mediačné centrum, ktoré pre-

Nárok mediátora na odmenu

Miesto výkonu mediácie

Podmienky zápisu a vyčiarknutia mediátora

stalo spĺňať podmienky na zápis do registra mediačných centier alebo opakované v období 1 roka poruší zákon alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom.

ministerstvom, sa o vykonanie ďalšej odbornej skúšky môže uchádzať až po opätovnom vykonaní odbornej prípravy, a to najskôr po uplynutí 1 roka od vykonania neúspešnej opakovanej skúšky.

Dočasné pozastavenie výkonu činnosti mediátora

Novým [ustanovením § 8a](#) novela zavádza inštitút [dočasného pozastavenia výkonu činnosti mediátora](#). Podľa uvedeného ustanovenia môže ministerstvo rozhodnutím dočasne pozastaviť výkon činnosti mediátora, ak mediátor o pozastavenie výkonu [písomne požiada](#) a preukáže existenciu vážnych rodinných alebo osobných dôvodov. Ministerstvo môže rozhodnutím dočasne pozastaviť výkon činnosti mediátora aj z iného dôležitého dôvodu. Ministerstvo rozhodnutie zruší, ak pominú dôvody jeho vydania a dočasné pozastavenie výkonu činnosti mediátora nezanikne. [Dočasné pozastavenie výkonu činnosti mediátora na základe jeho písomnej žiadosti nemôže trvať viac ako 3 roky](#). Dočasné pozastavenie výkonu činnosti mediátora zaniká uplynutím doby stanovenej v rozhodnutí ministerstva, uplynutím 3 rokov od pozastavenia výkonu činnosti alebo prvým dňom mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom mediátor ministerstvu písomne oznámil zánik dôvodov pozastavenia výkonu činnosti mediátora. Ak dočasné pozastavenie výkonu činnosti mediátora trvá, nesmie mediátor vykonávať činnosť podľa tohto zákona. Dočasné pozastavenie výkonu činnosti mediátora sa zapisuje do registra mediátorov spolu s uvedením jeho trvania.

Sprísnené boli aj [podmienky ďalšieho vzdelávania](#) mediátorov. Podľa nového znenia [ustanovenia § 10a](#) bude mediátor povinný zúčastniť sa aspoň 1 odborného seminára počas roka, ministerstvo bude po novom organizovať každý rok najmenej 1 odborný seminár. Predchádzajúca právna úprava upravovala povinnosť mediátora zúčastniť sa aspoň 2 odborných seminárov počas 5 rokov, ministerstvo organizovalo každé 2 roky najmenej 1 odborný seminár.

Precizácia sa dotkne aj [mediačných centier](#). Nové znenie [ustanovení § 11 až 13](#) zaviedlo podrobnejšiu právnu úpravu mediačných centier. Novela upravuje, že orgány mediačného centra a jeho pracovníci nesmú v priebehu mediácie do výkonu mediácie nijako zasahovať, najmä nesmú ovplyvňovať mediátora. Na účely výkonu mediácie mediačné centrum zabezpečí náhodný, nezávislý a nestranný výber mediátora. Mediačné centrum je po novom povinné zriadiť, zabezpečovať prevádzku a aktualizáciu webového sídla, na ktorom sú v jasnej, ľahko zrozumiteľnej a používateľsky jednoduchšej forme zverejnené informácie o mediačnom centre v zákonom určenom rozsahu. Mediačné centrum, ktoré rieši spotrebiteľské spory, je povinné vypracovať a zverejniť správu o činnosti mediačného centra v súvislosti s riešením spotrebiteľských sporov za kalendárny rok najneskôr [do 31. marca](#) nasledujúceho roka. Mediačné centrum je v štatúte povinné ustanoviť osobitné pravidlá riešenia spotrebiteľských sporov, ak mediačné centrum rieši spotrebiteľské spory.

Mediačné centrá

Odborná príprava, odborná skúška a ďalšie vzdelávanie mediátora

[Odborná príprava mediátora, odborná skúška mediátora a ďalšie vzdelávanie mediátora](#) sa novelou precizovali. Podľa nového znenia [ustanovenia § 9](#) sa odborná príprava mediátora [zvyšuje](#) zo 100 hodín na súčasných [200 hodín](#). Mediátor bude musieť po novom [povinný vykonať odbornú skúšku do 3 mesiacov od skončenia odbornej prípravy mediátora](#). Ak uchádzač na odbornej skúške neuspje, má bez opakovania odbornej prípravy právo najneskôr do 1 mesiaca, odkedy na odbornej skúške neuspel, vykonať opakovanú skúšku, ak uchádzač ani na opakovanej skúške neuspje, má právo na preskúšanie ministerstvom. Uchádzač, ktorý neuspje na opakovanej skúške ani pri preskúšaní

Novým znením [ustanovenia § 14](#) sa zmenila úprava [momentu začatia mediácie](#). [Po novom mediácia začína uzavretím dohody o začatí mediácie a jej zápisom do knihy mediácií vedenej mediátorom](#). Na tento účel uvedené ustanovenie upravuje aj náležitosti a podmienky vedenia knihy mediácií. Uvedený postup je však možné uplatniť len v prípade, že s ním súhlasia všetky strany

Začatie mediácie

mediácie. Mediátor je povinný písomne poučiť strany, že ak čo i len jedna zo strán alebo mediátor so začatím mediácie zápisom do knihy mediácií nesúhlasia, začína sa mediácia uložením dohody o začatí mediácie v Notárskom centrálnom registri listín. **Novela zaviedla tiež ďalšie dôvody skončenia mediácie, a to skončenie (1)** dňom právoplatnosti rozhodnutia o dočasnom pozastavení činnosti mediátora alebo dňom právoplatnosti rozhodnutia o vyčiarknutí mediátora z registra mediátorov, **(2)** dňom, kedy mediátor odmietol k dohode, ktorá je výsledkom mediácie, pripojiť svoj podpis; túto skutočnosť mediátor zaznamená s uvedením dôvodu v zápisnici, **(3)** uplynutím 90 dní v prípade mediácie spotrebiteľského sporu a v ostatných prípadoch uplynutím šiestich mesiacov od začatia mediácie, ak si osoby zúčastnené na mediácii v ostatných prípadoch nedohodli dlhšiu dobu, po uplynutí ktorej mediácia skončí **a (4)** dňom smrti alebo vyhlásenia za mŕtveho mediátora alebo niektorého účastníka mediácie; to neplatí, ak mediáciu vykonával mediátor v mediačnom centre. V súvislosti s mediáciou cezhraničných spotrebiteľských sporov novela zakotvila, že rozhodujúce právo sa určí podľa všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území Slovenskej republiky, najmä prednostne aplikovateľných predpisov práva Európskej únie.

Prechodné ustanovenia **Prechodné ustanovenia upravuje ustanovenie § 16a.** Ustanoveniami novelizovaného zákona **sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred dňom 1. januárom 2016.** Vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred dňom 1. januárom 2016 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do dňa 31. decembra 2015. Ustanovenia novely sa použijú aj na mediáciu, ktorá sa začala podľa právnych predpisov účinných do dňa 31. decembra 2015. Do knihy mediácií sa môžu zapísať mediácie, ktorých vykonávanie začne po dni 31. decembri 2015. Povinnosti podľa novelizovaného zákona je mediátor povinný splniť najneskôr do 3 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti novely. Na základe osvedčenia vydaného podľa predpisov účinných do dňa 31. decembra 2015 možno žiadateľa do registra

mediátorov zapísať na základe písomnej žiadosti podanej ministerstvu najneskôr do 6 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti novely.

Mediačné centrum, ktoré je právnickou osobou, je povinné zosúladiť svoju činnosť s ustanoveniami novelizovaného zákona najneskôr do 3 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti novely, inak ministerstvo mediačné centrum vyčiarkne z registra mediačných centier. Ministerstvo v týchto prípadoch mediačné centrum vyčiarkne aj z registra vzdelávacích inštitúcií, ak mediačné centrum bolo zapísané aj v tomto registri. Mediačné centrum, ktoré nespĺňa podmienky podľa novelizovaného zákona, je povinné podať žiadosť o registráciu najneskôr do 3 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti novely, inak ministerstvo mediačné centrum vyčiarkne z registra mediačných centier. Ak ministerstvo žiadosť o registráciu mediačného centra podľa tohto zákona zamietne, rozhodne súčasne o vyčiarknutí mediačného centra zaregistrovaného podľa predpisov účinných do dňa 31. decembra 2015 z registra mediačných centier; ministerstvo v týchto prípadoch mediačné centrum vyčiarkne aj z registra vzdelávacích inštitúcií, ak mediačné centrum bolo zapísané aj v tomto registri.

Novela článkom V novelizovala aj zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii. Novým **ustanovením § 10a** bol zavedený **register úpadcov.** Register úpadcov je informačný systém verejnej správy, sprístupnený na webovom sídle ministerstva, ktorého správcom a prevádzkovateľom je ministerstvo. Novela tiež novým **ustanovením § 197a** zaviedla možnosť podania písomností správcovi konkurznej podstaty aj elektronickou formou, prostredníctvom elektronického formulára, uvedené ustanovenie bude účinné **dňom 1. júla 2016.**

Okrem uvedených právnych predpisov bol novelou zmenený a doplnený aj **zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, zákon č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a zákon č. 8/2005 Z. z. o správcoch.**

Novelizácia iných právnych predpisov

ZÁKON O MIESTNOM POPLATKU ZA ROZVOJ

Dňa 20. novembra 2015 schválili poslanci Národnej rady SR **nový zákon o miestnom poplatku za rozvoj** a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „nový zákon“). Nový zákon nadobudne účinnosť **odo dňa 1. novembra 2016**.

Ako uvádza dôvodová správa, cieľom nového zákona je ustanovenie do samosprávnej pôsobnosti obcí **finančný nástroj**, ktorý si každá obec zavedie na základe dobrovoľnosti vlastným všeobecne záväzným nariadením, ktorý bude mať **príjmovú funkciu, rozvojovú funkciu a protikorupčnú funkciu**.

Príjmová, rozvojová a protikorupčná funkcia

Tam, kde sa predpokladá stavebný rozvoj, bude na základe všeobecne záväzného nariadenia ustanovený a na základe takto stanovených pravidiel bude tento poplatok vyberaný, pričom bude príjmom obce. Tam, kde vznikne na základe stavebného rozvoja územia potreba vybudovania sociálnej a technickej infraštruktúry, bude tento poplatok slúžiť ako zdroj (jeden zo zdrojov) na vybudovanie tejto infraštruktúry. Pokiaľ ide o protikorupčnú funkciu, nový zákon by mal vylúčiť, alebo aspoň podstatne obmedziť ochotu zúčastnených strán „dohodnúť sa“ na rôznych plneniach, ktoré súvisia, alebo aj nesúvisia s výstavbou v obciach a stanovi jasné pravidlá, z ktorých sa budú dať predvídať náklady stavebníka.

Motívom prijatia nového zákona je podľa dôvodovej správy tiež narastajúca výstavba najmä vo väčších mestách Slovenska, ktorá vyvoláva potreby budovania ďalšej infraštruktúry, čo predstavuje tlak na výdavky v rozpočtoch jednotlivých samospráv.

Predmet nového zákona

Predmetom nového zákona je **miestny poplatok za rozvoj**. Jedným z argumentov pre existenciu nového zákona ako osobitného predpisu je aj to, že poplatok za rozvoj má **špecifickú povahu z hľadiska možnosti jeho ukladania, dobrovoľnosti obcí** a miest pri jeho zavádzaní, flexibilitu obcí a miest pri konštrukcii a schvaľovaní všeobecne

záväzných nariadení miest a obcí, ktoré budú upravovať konkrétne detaily tohto poplatku a tiež to, ako s výnosom z tohto poplatku nakladať. Špecifickosť poplatku sa teda odráža aj v osobitnej právnej úprave.

Z teórie daní a poplatkov vyplýva, že poplatkom sa spoplatňuje určitá činnosť; v prípade nového zákona je to „rozvoj“, resp. stavebné využívanie, developovanie určitých, územným plánom na to určených pozemkov na určitý účel. Rozvojom, developovaním takejto lokality vzniknú určité nároky a potreby, ktoré sú kladené na verejný sektor, v tomto prípade na jednotku územnej samosprávy (mesto, obec). Ide najmä o vybudovanie cestnej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, napr. materské školy, školy, občiansku vybavenosť a pod. predmetom spoplatnenia teda je určitý druh stavebnej činnosti, ktorý jednotkám územnej samosprávy vyvoláva ďalšie náklady. Táto činnosť je veľmi variabilná a individuálna a preto je jej osobitná právna úprava vhodná.

V zmysle **ust. § 2** nového zákona **môže poplatok** za rozvoj ustanoviť obec na svojom území, v jej jednotlivjej časti alebo v jednotlivom katastrálnom území všeobecne záväzným nariadením.

Výraznou črtou zavádzaného miestneho poplatku za rozvoj je, že **jeho zavedenie je dobrovoľné, t.j. záleží na konkrétnej obci či meste, či ho zavedie**. Ak sa pre zavedenie tohto poplatku rozhodne, musí tak urobiť jedine schválením **všeobecne záväzného nariadenia**, ktoré ustanoví v zákone ďalej špecifikované náležitosti tohto poplatku. Osobitnou črtou tiež je, že tento poplatok môže byť zavedený na celé územie obce, ale tiež len na jej jednotlivjej časti alebo jednotlivom katastrálnom území.

Ustanovenie **§ 3** **pozitívne aj negatívne vymedzuje predmet poplatku za rozvoj**. Predmetom poplatku za rozvoj je pozemná stavba na území obce, na

Dobrovoľnosť miestneho poplatku

Predmet poplatku za rozvoj

ktorú je vydané právoplatné stavebné povolenie, ktorým sa povoľuje stavba (ďalej len „stavebné povolenie“).

Podľa ustanovení odseku 2 sa taxatívne vymedzujú stavby, ktoré nie sú (a v schválenom všeobecne záväznom nariadení nebudú môcť byť) predmetom poplatku za rozvoj. Ide najmä o stavby sociálnej infraštruktúry, drobné stavby, vstavané garáže, parkovacie státa v rámci existujúcej stavby, zdravotnícke zariadenia, stavby (stavebné práce) v rámci odstraňovania porúch a havarijných stavov, technická infraštruktúra, a podobne.

Poplatok a poplatník Poplatková **povinnosť vzniká dňom právoplatnosti stavebného povolenia**. Poplatková povinnosť zaniká dňom, ktorým stavebné povolenie stratilo platnosť, ak súčasne poplatník nezačal stavbu realizovať.

Poplatníkom je **fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej bolo ako stavebníkovi** vydané stavebné povolenie. Poplatníkom nie je obec, alebo samosprávny kraj alebo štát, ktorá ako stavebník uskutočňuje stavbu na svojom území.

Ak uskutočňuje stavbu viac stavebníkov uvedených v právoplatnom stavebnom povolení, poplatníkom je každý stavebník v rovnakom pomere, ak sa nedohodnú inak. Ak sa všetci poplatníci dohodnú, poplatníkov zastupuje jeden z nich (ďalej len „zástupca“) a ostatní poplatníci ručia za poplatok za rozvoj v rovnakom pomere, pričom túto skutočnosť zástupca písomne oznámi obci najneskôr v deň vzniku poplatkovej povinnosti.

Ak uskutočňujú stavbu manželia v rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, poplatníkmi sú obaja manželia, ktorí ručia za poplatok za rozvoj spoločne a nerozdielne.

Základom poplatku za rozvoj je v zmysle ust. § 6 **výmera nadzemnej časti podlahovej plochy realizovanej stavby v m²**, pričom na účely tohto zákona sa za podlahovú plochu nadzemnej časti stavby považuje súčet výmery všetkých miestností v nadzemných podlažiach stavby.

Nový zákon ďalej ustanovuje, že sadzbu poplatku za rozvoj si určí obec, avšak zároveň sa zákonom stanovuje **interval, v rámci ktorého sa obecné zastupiteľstvo** pri stanovovaní výšky sadzby poplatku za rozvoj vo všeobecne záväznom nariadení **môže pohybovať**. Tento interval je stanovený na **10 Eur do 35 Eur za každý aj začatý m²** podlahovej plochy nadzemnej časti stavby.

Obec môže ustanoviť sadzby poplatku za rozvoj rôzne pre stavby v členení **(1)** stavby na bývanie, **(2)** stavby na pôdohospodársku produkciu, skleníky, stavby pre vodné hospodárstvo, stavby využívané na skladovanie vlastnej pôdohospodárskej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu, **(3)** priemyselné stavby a stavby využívané na skladovanie vrátane stavieb na vlastnú administratívu, **(4)** stavby na ostatné podnikanie a na zárobkovú činnosť, stavby využívané na skladovanie a administratívu súvisiacu s ostatným podnikaním a so zárobkovou činnosťou a **(5)** ostatné stavby.

Obec môže ustanoviť sadzby poplatku za rozvoj rôzne pre jednotlivé katastrálne územia obce alebo jej jednotlivé časti. Sadzbu poplatku za rozvoj obec môže ustanoviť alebo zmeniť všeobecne záväzným nariadením iba k 1. januáru kalendárneho roka.

Poplatok za rozvoj sa vypočíta ako **súčin základu poplatku podľa § 6 a sadzby poplatku za rozvoj**, ktorá je platná ku dňu podania žiadosti o stavebné povolenie. Pre určenie výmery sú dôležité údaje z projektovej dokumentácie, na základe ktorej bolo stavebné povolenie vydané. Vypočítaný poplatok za rozvoj sa zaokrúhli na eurocenty nadol.

Poplatok za rozvoj na základe ust. § 9 nového zákona **vyrubuje obec rozhodnutím**. Rozhodnutiu predchádza poplatkové konanie, ktoré sa v zásade spravuje zákonom o správe daní (daňovým poriadkom). Ide teda o osobitný druh správneho konania. Vyrubený poplatok je **splatný do 15 dní** od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol poplatok za rozvoj vyrubený.

Výpočet poplatku za rozvoj

Vyrubenie, splatnosť a platenie poplatku za rozvoj

Poplatok sa platí jednorázovo, ale spôsob jeho zaplatenia môže byť aj iný - na splátky. Na základe žiadosti poplatníka môže obec vydať rozhodnutie, na základe ktorého povolí platiť poplatok v splátkach; tieto splátky a lehoty ich splatnosti určí obec v rozhodnutí. Pre efektívnosť a hospodárnosť konania zákon stanovuje, že proti tomuto rozhodnutiu (ktorým vychádza obec poplatníkovi v ústrety) sa nemožno odvolať.

Vrátenie poplatku za rozvoj

Nový zákon v ustanovení § 10 pamätá aj na prípad, kedy je stavebné povolenie síce vydané a stavebník je tým aj poplatníkom poplatku za rozvoj, avšak z rôznych dôvodov môže dôjsť k situácii, že stavbu nezačne realizovať. Ak na základe takejto skutočnosti dôjde k zániku stavebného povolenia, stavebník túto skutočnosť oznámi do 60 dní od zániku platnosti stavebného povolenia - vtedy zároveň zanikne aj poplatková povinnosť. Ak stavebník (poplatník) oznámi obci zánik poplatkovej povinnosti v lehote uvedenej v ustanovení predošlého odseku, obec vydá rozhodnutie o vrátení poplatku. Následne je povinná vrátiť bývalému poplatníkovi zaplatený poplatok za rozvoj v lehote do 60 dní od doručenia tohto rozhodnutia.

Použitie výnosu

Poplatok za rozvoj je príjmom rozpočtu obce. Obec si poplatok zavedie, určí výšku sadzby, spravuje ho a celý výnos

patrí do rozpočtu obce. Výnos z poplatku za rozvoj je možné použiť na úhradu kapitálových výdavkov súvisiacich so stavbou vrátane vysporiadania pozemku na účely (1) zariadenia starostlivosti o deti, (2) slúžiace na poskytovanie sociálnych, športových a kultúrnych služieb, (3) sociálneho bývania, (4) školského zariadenia a zariadenia slúžiaceho na praktické vyučovanie, (5) zdravotníckeho zariadenia, (6) verejne prístupného parku, úpravou verejnej zelene a (7) miestnej komunikácie, parkovacích plôch a technickej infraštruktúry. Z uvedeného zákonného výpočtu je zrejmé, že použitie poplatku sa vzťahuje na rozvoj.

Správu poplatku za rozvoj vykonáva výlučne obec, jeho správou nemôže byť poverená žiadna iná fyzická osoba ani právnická osoba. V prípade hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy a mesta Košice, kde samosprávne funkcie vykonávajú aj mestské časti, môžu tieto mestské časti vykonávať aj správu poplatku za rozvoj, avšak len v prípade, že tak ustanoví štatút mesta.

V súvislosti s prijatím nového zákona došlo tiež k parciálnej novelizácii zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení a zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

Správa poplatku

NOVELA ZÁKONA O PLATOBNÝCH SLUŽBÁCH

Zákon č. 405/2015 Z. z. (ďalej len „novela“) s účinnosťou odo dňa 1. januára 2016 novelizuje zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách. Novela nadobudne účinnosť dňom 1. januára 2016, okrem ustanovení § 44d až 44f, ktoré nadobudnú účinnosť dňom 15. marca 2016. Novela transponuje smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/92/EÚ o porovnateľnosti poplatkov za platobné účty, o presune platobných účtov a o prístupe k platobným účtom so základnými funkciami.

Novela rozširuje predmet úpravy zákona o podmienky porovnateľnosti poplatkov a podmienky presunu platobného účtu. Predmet úpravy zákona je rozšírená novými ustanoveniami § 1 ods. 1 písm. b) a c). Doterajšie písmená b) až f) sa označujú ako písmená d) až h).

Nové definície sú zavedené ods. 36 až 39 v § 2. Službami viazanými na platobný účet sa rozumejú platobné služby a všetky služby súvisiace so zriadením, vedením a zrušením platobného účtu vrátane vykonávania platobných operácií podľa ustanovenia § 1 ods. 3 písm. g), prekro-

Predmet úpravy

Nové definície

čenia a povoleného prečerpania. **Prekročenie** novela definuje ako automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom poskytovateľ platobných služieb, ktorý je veriteľom, umožňuje spotrebiteľovi disponovať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania. **Povolené prečerpanie** je definované ako zmluva o úvere, ktorou poskytovateľ platobných služieb, ktorý je veriteľom, umožňuje spotrebiteľovi disponovať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku jeho platobného účtu. **Poplatok** je suma vyjadrená v eurách, inej mene alebo v percentách vrátane sankcií platených spotrebiteľom poskytovateľovi platobných služieb.

Rámcová zmluva Ďalšie zmeny sa dotknú rámcovej zmluvy. **Rámcová zmluva** podľa nového **ustanovenia § 31 ods. 5 písm. d)** musí obsahovať aj informácie o poplatkoch, úrokoch a výmenných kurzoch v rozsahu poplatkov za služby viazaných na platobný účet vo forme dokumentu s informáciami o poplatkoch podľa **ustanovenia § 38 ods. 3**, poskytnutie výpisu poplatkov za služby viazané na platobný účet spotrebiteľa (ďalej len „výpis poplatkov“) podľa § 44b a poskytnutie informácií podľa § 44c spotrebiteľovi.

Výpovedná lehota rámcovej zmluvy pri zrušení platobného účtu pri presune platobného účtu podľa **ustanovenia § 44d** začína plynúť dňom doručenia žiadosti o presun platobného účtu odovzdávajúcemu poskytovateľovi platobných služieb. Uvedená zmena bola ustanovená **doplnením § 33 ods. 1**. Podľa nového znenia **ustanovenia § 33 odsek 2** je vypovedanie rámcovej zmluvy pre používateľa platobných služieb bezplatné, pričom poskytovateľ platobných služieb nesmie požadovať od používateľa platobných služieb úhradu akýchkoľvek nákladov v súvislosti s vypovedaním rámcovej zmluvy. Do účinnosti novely bolo vypovedanie zmluvy bezplatné len, ak bola rámcová zmluva uzatvorená na dobu určitú, dlhšiu ako 12 mesiacov alebo na dobu neurčitú, pričom vypovedanie rámcovej zmluvy bolo bezplatné až po uplynutí 12 mesiacov.

Poskytovateľovi platobných služieb pribudli ďalšie povinnosti. Podľa **ustanovenia § 34 písm. c) a d)** je **poskytovateľ platobných služieb povinný (1)** používať pri uzatváraní rámcovej zmluvy so spotrebiteľom a pri obchodných informáciách a reklamných informáciách pre spotrebiteľa štandardizovanú terminológiu uvedenú v zozname služieb viazaných na platobný účet, ktorý vypracúva podľa zákona o platobných službách Národná banka Slovenska; v dokumente s informáciami o poplatkoch a vo výpise poplatkov môže poskytovateľ platobných služieb používať vlastné označenia poplatkov len v súlade so štandardizovanou terminológiou zoznamu **a (2)** vypracovávať a predkladať Národnej banke Slovenska výkazy, hlásenia, správy alebo iné informácie o poskytovaných službách viazaných na platobný účet a poplatkoch za tieto služby na účely ustanovenia § 44a; táto povinnosť sa nevzťahuje na poskytovateľa platobných služieb, ktorým je Štátna pokladnica.

Novou **povinnosťou poskytovateľa platobných služieb** je povinnosť v dostatočnom predstihu pred uzavretím rámcovej zmluvy alebo pred vyjadrením ponuky **poskytnúť spotrebiteľovi dokument s informáciami** o poplatkoch, a to v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu. Jeho súčasťou je aj informácia o práve spotrebiteľa na poskytnutie slovníku štandardizovanej terminológie, ktorý obsahuje výklad termínov a pojmov používaných v zozname. **Slovník štandardizovanej terminológie** má slúžiť ako spotrebiteľská pomôcka, ktorá umožní identifikovať obsah služby. Poskytovateľ platobných služieb je po novom tiež povinný sprístupniť dokument s informáciami o poplatkoch a slovník štandardizovanej terminológie bezplatne na svojom webovom sídle a vo svojich prevádzkových priestoroch, na žiadosť spotrebiteľa je povinný poskytnúť dokument s informáciami o poplatkoch bezplatne v listinnej podobe alebo na trvanlivom médiu. Obsah a zverejnenie dokumentu s informáciami o poplatkoch a slovníka štandardizovanej terminológie upravujú nové **ods. 3 až 6 § 38 ods. 2**. Doterajšie ods. 3 až 6 sa označujú ako ods. 7 až 10.

Povinnosti poskytovateľa platobných služieb

Porovnatelnosť poplatkov za služby

Na základe implementovanej smernice zavádza novela nové **ustanovenia § 44a až 44f**, ktoré upravujú **porovnatelnosť poplatkov** za služby viazané na platobný účet. Ustanovenia § 44d až 44f nadobudnú účinnosť **dňom 15. marca 2016**.

Ustanovenie § 44a zakotví povinnosť Národnej banky Slovenska každé 4 roky aktualizovať zoznam služieb viazaných na platobný účet s použitím štandardizovanej terminológie. Súčasne bude Národná banka Slovenska povinná bezplatne zverejniť na svojom webovom sídle informácie umožňujúce porovnatelnosť poplatkov za služby viazané na platobný účet všetkých poskytovateľov platobných služieb.

Novou povinnosť poskytovateľa platobných služieb bude podľa **ustanovenia § 44b bezplatné zasielanie výpisu poplatkov konkrétnemu spotrebiteľovi, a to aspoň raz ročne**. Výpis poplatkov bude poskytovateľ platobných služieb zasielať na základe dohody so spotrebiteľom písomne alebo elektronicky.

Poskytovanie balíka služieb je upravené v **ustanovení § 44c**. Pri uzatváraní rámcovej zmluvy bude mať poskytovateľ platobných služieb povinnosť informovať spotrebiteľa o možnosti uzatvorenia osobitnej rámcovej zmluvy k jednotlivým službám, ktoré sú obsiahnuté v balíku služieb a poskytnúť mu informácie o poplatkoch spojených s jednotlivými službami alebo produktmi.

Presun platobného účtu

Ustanovenie § 44d upravuje **presun platobného účtu** medzi poskytovateľmi platobných služieb. Presunom platobného účtu sa rozumie presun informácií týkajúcich sa úhrad inkás na základe žiadosti spotrebiteľa od odovzdávajúceho poskytovateľa platobných služieb k prijímajúcemu poskytovateľovi platobných služieb. Ide de facto o prenesenie trvalých príkazov, inkás a iných nastavení z jednej banky do inej banky. Prenesenie uvedených informácií môže byť spojené aj s prevodom finančných prostriedkov, pričom pôvodný bankový účet môže byť zrušený alebo môže byť ponechaný. Presun platobného účtu sa vykoná na základe písomnej žiadosti. Ak je žiadosť zaslaná poštou, musí obsahovať úradne osvedčený podpis,

elektronická žiadosť musí byť opatrená zaručeným elektronickým podpisom. Zaslať žiadosť elektronicky bude možné len, ak jej prijatie umožnia technické možnosti prijímacieho poskytovateľa platobných služieb. V žiadosti o presun platobného účtu spotrebiteľ určí dátum, od ktorého sa majú trvalé príkazy na úhradu alebo inkasá vykonávať u prijímajúceho poskytovateľa platobných služieb, **najskôr 20 pracovných dní** odo dňa prijatia riadnej a úplnej žiadosti o presun platobného účtu prijímajúcim poskytovateľom platobných služieb, ak sa prijímajúci poskytovateľ platobných služieb a spotrebiteľ nedohodnú inak. Vzor tlačív používaných na podávanie a vykonávanie žiadosti o presun platobného účtu a podrobnosti o postupe pri presune platobného účtu a s tým súvisiace poskytovanie informácií ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

Cezhraničné zriaďovanie platobného účtu je upravené **ustanovením § 44e**. Spotrebiteľ môže podľa uvedeného ustanovenia písomne požiadať poskytovateľa platobných služieb o spoluprácu pri presune platobného účtu do zahraničia. Žiadosť sa podáva podobne ako pri presune platobného účtu v tuzemsku. V žiadosti o spoluprácu musí byť uvedený dátum, kedy poskytovateľ platobných služieb poskytne spotrebiteľovi spoluprácu. Ak je dátum kratší ako 6 pracovných dní, poskytovateľ platobných služieb poskytne požadovanú spoluprácu v šiesty pracovný deň po doručení žiadosti o spoluprácu poskytovateľovi platobných služieb. Na žiadosť o spoluprácu sa použijú primerane ustanovenia § 44d ods. 5, 10, 13 až 16.

Spoločné ustanovenia k presunu platobného účtu a cezhraničnému zriaďovaniu platobného účtu sú upravené **ustanovením § 44f**. Podľa uvedeného ustanovenia všetky úkony spojené s presunom platobného účtu, cezhraničným zriaďovaním platobného účtu, ako aj vzájomná výmena informácií a spolupráca medzi odovzdávajúcim a prijímajúcim poskytovateľom platobných služieb, sú bezplatné. Poskytovateľ platobných služieb bude povinný sprístupniť určené informácie bezplatne na svojom webo-

vom sídle a vo svojich prevádzkových priestoroch, na žiadosť spotrebiteľa aj bezplatne v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu. Ide napríklad o zoznam úkonov vykonávaných odovzdávajúcim poskytovateľom platobných služieb a prijímajúcim poskytovateľom platobných služieb pri presune platobného účtu, lehoty súvisiace s presunom platobného účtu alebo cezhraničným zriaďovaním platobného účtu, alebo informácia o bezplatnosti presunu platobného účtu.

Novela zákona o bankách

Novelizovaný bol tiež **zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách**. Novela uvedeného zákona definuje pojmy osoba s pobytom v Európskej únii a platobný účet so základnými funkciami. Uvedené definície sú zakotvené v nových **písm. ad) a ae) v § 5**. Osobou s pobytom v Európskej únii sa rozumie fyzická osoba, ktorá má pobyt v členskom štáte Európskej únie alebo fyzická osoba, ktorá má právo na pobyt podľa osobitných predpisov. **Platobný účet so základnými funkciami** (ďalej len „štandardný účet“) je definovaný ako platobný účet, ktorý obsahuje nasledovné bankové služby súvisiace s platobným účtom, a to: **(1)** zriadenie, vedenie a zrušenie platobného účtu, **(2)** vykonávanie platobných operácií - vklad finančných prostriedkov v hotovosti v mene Euro na platobný účet, výber finančných prostriedkov v hotovosti v mene Euro z platobného účtu, bezhotovostné prevody finančných prostriedkov z platobného účtu alebo na platobný účet, a to inkasom vrátane trvalého príkazu na inkaso, úhradou vrátane trvalého príkazu na úhradu a prostredníctvom platobnej karty a **(3)** vydanie platobnej karty. Zriadenie štandardného účtu upravuje **ustanovenie § 27d**, podľa prechodných ustanovení sú ho banky povinné poskytovať **odo dňa 1. februára 2016**.

Poskytovanie základného bankového produktu

Novela **ustanovenia § 27c** zmenila **podmienky pre poskytnutie základného bankového produktu**. Po novom sú banka a pobočka zahraničnej banky povinné poskytnúť klientovi - spotrebiteľovi základný bankový produkt aj ak má sú-

časne vkladový účet a peňažný vklad potvrdený vkladnou knižkou a prijíma vklady formou sporiaceho programu. Doterajšia právna úprava vylučovala poskytnutie základného bankového produktu, ak mal spotrebiteľ bežný účet, vkladový účet alebo peňažný vklad potvrdený vkladnou knižkou.

Podmienka pre poskytnutie základného bankového produktu je skutočnosť, a to, že spotrebiteľ nemá mesačný príjem, ktorý je vyšší, ako je suma mesačnej minimálnej mzdy **sa po novom upravila na podmienku, že spotrebiteľ nemá ku dňu podania žiadosti o poskytnutie základného bankového produktu čistý mesačný príjem vyšší ako 400 Eur**. Po novom banka zruší poskytovanie základného bankového produktu spotrebiteľovi, ak je súčet súm platobných operácií pripísaných na bežný účet spotrebiteľa v kalendárnom roku v rámci poskytovania základného bankového produktu **vyšší ako 5.600 Eur**. Podľa predchádzajúcej právnej úpravy nesmel súčet súm platobných operácií vyšší ako 14-násobku minimálnej mzdy.

Po novom bude banka a pobočka zahraničnej banky povinná bezplatne sprístupniť informácie o základnom bankovom produkte na webovom sídle banky a pobočky zahraničnej banky a v prevádzkových priestoroch banky a pobočky zahraničnej banky. Na žiadosť spotrebiteľa budú povinné poskytnúť uvedené informácie bezplatne v listinnej podobe alebo na trvanlivom médiu. Informácie o základnom bankovom produkte budú musieť obsahovať **(1)** podmienky pre poskytnutie základného bankového produktu, **(2)** bankové služby zahrnuté v základnom bankovom produkte, **(3)** informáciu o výške poplatku a **(4)** informácie o mimosúdnom riešení sporov.

Banka a pobočka zahraničnej banky sú tiež povinné **do dňa 31. januára 2016** informovať spotrebiteľa o zmene rámcovej zmluvy v súvislosti so základným bankovým produktom podľa **ustanovenia § 27c** a v súvislosti so štandardným účtom podľa **ustanovenia § 27d**.

Bratislava - Slovensko	Brescia - Taliansko
Tvarožkova 5, P.O. Box 21	Via Val Giudicarie 4
814 99 Bratislava, Slovensko	251 23 Brescia, Taliansko
Tel.: +421-2-5720 1717	Tel.: +39-030-221 932 33
Fax: +421-2-5720 1777	Fax: +39-030-221 932 02
Skype: ulcbratislava	Skype: ulcbrescia
E-mail: office@ulclegal.com	E-mail: brescia@ulclegal.com

Kyjev - Ukrajina

172 Gorkogo St., Suite 1316
031 50 Kyjev, Ukrajina
Tel.: +380-44-361 30 21
Fax: N/A
Skype: ulckyiv
E-mail: kyiv@ulclegal.com

www.ulclegal.com

Informácie uvedené v bulletine Čarnogurský ULC PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva a povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeníach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď je bulletin Čarnogurský ULC PRO BONO zostavovaný s maximálnou starostlivosťou, advokátska kancelária Čarnogurský ULC nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu Čarnogurský ULC PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti Čarnogurský ULC s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, JUDr. Martina Tábyho: taby@ulclegal.com alebo Mgr. Tomáša Škrinára: skrinar@ulclegal.com.

© Čarnogurský ULC, 2015